

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 23.02.2024
Kontor: Internationalt kontor
Sagsbeh: Line Herbæk Larsen
Sagsnr.: 2024-01009
Dok.: 3175058

Supplerende samlenotat for sager på Justitsministeriets område, der forventes behandlet på rådsmødet (konkurrenceevne) den 7. marts 2024

Side:

- 2 Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner
- *Politisk drøftelse*

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i marginen.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2023) 533

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 7. marts 2024 med henblik på en politisk drøftelse af Kommissionen forslag af 12. september 2023 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner. Der forventes at være fokus på den foreslåede ufravigelige og maksimale 30 dages betalingsfrist i handelstransaktioner, samt på om valget af retsakt bør ændres fra en forordning til et direktiv. Fra dansk side anerkender man problemerne ved sene betalinger, men er, i overensstemmelse med grund- og nærhedsnotatet af 25. oktober 2023, kritisk over for den begrænsning af aftalefriheden, som en ufravigelig maksimal 30 dages betalingsfrist vil udgøre. Fra dansk side har man ikke taget stilling til valget mellem en forordning eller et direktiv, idet det centrale punkt på nuværende tidspunkt vurderes at være forslagets indhold og navnlig den foreslåede ufravigelige maksimale 30 dages betalingsfrist.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget forventes at have lovgivningsmæssige konsekvenser, da det valgte instrument i nærværende forslag er en forordning, der skal erstatte det gældende direktiv om forsinket betaling (direktiv 2011/7/EU), således at dette ophæves. Der vil derfor være behov for at ændre renteloven, hvori det nævnte direktiv (2011/7/EU) er implementeret. Forslaget skønnes at kunne medføre statsfinansielle konsekvenser, men der ses ingen opgørelse specifikt fsva. forslaget om den ufravigelige og maksimale betalingsfrist på 30 dage.

2. Baggrund

Den 14. september 2022 bebudede kommissionsformand Ursula von der Leyen i sin tale om den Europæiske Unions tilstand en revision af direktivet om forsinket betaling (direktiv 2011/7/EU). I sin tale fremhævede hun, at det ”simpelthen ikke er retfærdigt, at 1 ud 4 konkurser skyldes, at fakturaer ikke bliver betalt til tiden. For millioner af familievirksomheder vil

[revisionen af direktivet om forsinkede betalinger] være en livline i en svær tid.”

Kommissionen fremlagde den 12. september 2023 sit forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner.

Revisionen af direktivet om forsinket betaling indgår i Kommissionens arbejdsprogram for 2023 under målet ”Et Europa klar til den digitale tidsalder”.

Forslaget er en del af SME Relief Package, der også indeholder et forslag til et direktiv om skatteforenkling for SMV’er.

Forslaget er oversendt til Rådet den 28. september 2023 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 7. marts 2024 med henblik på politisk drøftelse af den foreslåede ufravigelige maksimale betalingsfrist på 30 dage i handelstransaktioner i forslagets artikel 3 samt drøftelse af valg af retsaktens karakter som enten en forordning eller et direktiv.

Formålet med forslaget er at bekæmpe forsinket betaling i handelstransaktioner med henblik på at sikre et velfungerende indre marked og derved fremme virksomhedernes, herunder navnlig de små og mellemstore virksomheders, konkurrenceevne, jf. forslagets betragtning 31.

Forslaget indebærer både indførelse af nye regler samt ændring af gældende regler.

Med henblik på at forhindre forsinket betaling i handelstransaktioner lægges der med forslaget bl.a. op til, at betalingsfristen ikke må overstige 30 kalenderdage fra datoen for debtors modtagelse af en faktura eller en tilsvarende betalingsanmodning, forudsat at debitor har modtaget sine varer eller tjenesteydelser. Denne periode vil gælde både for transaktioner mellem virksomheder og mellem offentlige myndigheder og virksomheder, hvor den offentlige myndighed er debitor. Der lægges endvidere op til, at

varigheden af en godkendelses- eller kontrolprocedure ikke må overstige 30 kalenderdage fra datoen for debtors modtagelse af varerne eller tjenesteydelserne (artikel 3).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure, jf. TEUF artikel 294, medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse, men i udkastet til betænkning (dok. nr. 2023/0323) giver Parlamentet udtryk for en overordnet positiv tilgang til forslaget. Parlamentet anfører, at overgangen fra et direktiv til en forordning er afgørende for at bevare SMV'ernes økonomiske dynamik og dermed det europæiske indre marked. Parlamentet anfører derudover, at indførelse af standardiserede betalingskrav, som f.eks. en 30-dages periode, som Kommissionen har anbefalet for at skabe konsekvens i betalingspraksis, opretholder integriteten af de finansielle transaktioner og SMV'ernes operationelle levedygtighed.

Forslaget vil blive behandlet i Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse og Udvalget om Industri, Forskning og Energi. Europa-Parlamentets retsudvalg har valgt ikke at afgive udtalelse.

Foreløbigt forventes forslaget behandlet på plenarmøde den 22. april 2024.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i forslaget anført, at forsinkede betalinger påvirker alle medlemsstater, og at gennemførelse af 27 nationale løsninger sandsynligvis vil føre til mangel på ensartede regler, fragmentering af det indre marked og højere omkostninger for virksomheder, der handler på tværs af grænserne. Kommissionen peger endvidere på, at det fører til konkurrenceforvridning, hvis der gælder væsentligt forskellige regler for henholdsvis transaktioner på hjemmemarkedet og transaktioner på tværs af grænserne. EU's indsats er ifølge Kommissionen berettiget, fordi forsinket betaling påvirker alle handelstransaktioner i forbindelse med offentlige udbud og mellem virksomheder, uanset deres størrelse. Kommissionen anfører endvidere, at da der er tale om en revision af eksisterende EU-lovgivning for at styrke bestemmelserne i denne, kan det kun gøres på EU-niveau. Det er ud fra tilsvarende betragtninger regeringens holdning, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Direktivet om bekæmpelse af forsinket betaling (direktiv 2011/7/EU) er i dansk ret implementeret i lov om renter og andre forhold ved forsinket betaling (renteloven).

Hvad angår betalingsfristen i handelsforhold følger det af rentelovens § 3 a, stk. 1, 1. pkt., at den aftalte betalingsfrist ikke kan være mere end 30 dage regnet fra det tidspunkt, hvor fordringshaver har anmodet om betaling. Dette gælder dog ikke, hvis fordringshaver udtrykkeligt har godkendt en længere betalingsfrist, og betalingsfristen ikke er urimelig over for debitor, jf. rentelovens § 3 a, stk. 1, 2. pkt.

Hvis skyldner er en offentlig myndighed, kan den aftalte betalingsfrist imidlertid ikke være mere end 30 dage regnet fra det tidspunkt, da fordringshaver har afsendt eller fremsat anmodning om betaling, jf. rentelovens § 3 b. Justitsministeren kan dog efter forhandling med erhvervsministeren fastsætte regler om, at betalingsfristen i visse tilfælde kan være op til 60 dage for offentlige myndigheder, der udfører en række bestemte aktiviteter, jf. rentelovens § 3 b, stk. 2. Bemyndigelsen er ikke udnyttet.

Hvad angår godkendelses- eller kontrolprocedurer, hvorved varens eller tjenesteydelsens overensstemmelse med aftalen skal konstateres, må varigheden af denne procedure ikke overskride 30 dage efter varens eller tjenesteydelsens modtagelse, jf. rentelovens § 3 d, stk. 1, 1. pkt. Dette gælder dog ikke, hvis fordringshaver udtrykkeligt har godkendt en længere godkendelses- eller kontrolprocedure og en sådan procedure ikke er urimelig over for fordringshaver, jf. rentelovens § 3 d, stk. 1, 2. pkt.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det valgte instrument i nærværende forslag er en forordning, der skal erstatte det gældende direktiv om forsinket betaling (direktiv 2011/7/EU), således at dette ophæves.

En konsekvens af forslaget vil derfor bl.a. være, at de bestemmelser i renteloven, der implementerer direktiv (2011/7/EU), efter omstændighederne vil skulle ophæves eller ændres i overensstemmelse med ordlyden af den endelige retsakt.

Økonomiske konsekvenser

| *Statsfinansielle konsekvenser*

De offentlige udgifter er på nuværende tidspunkt ved at konsolideres. Der ses ingen opgørelse specifikt fsva. forslaget om den ufravigelige og maksimale betalingsfrist på 30 dage.

Det bemærkes, at det fremgår af budgetvejledningen, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forordningen kan medføre indirekte konsekvenser for danske virksomheder. Konsekvenserne relaterer sig bl.a. til begrænsningen af betalingsfristen til højst 30 dage og den forhøjede kompensation. Dette betyder, at virksomheder, specielt små og mellemstore, vil kunne opleve at skulle bruge færre årlige ressourcer på inddrivelse af forsinkede betalinger.

Administrative økonomiske konsekvenser

Nogle virksomheder vil opleve en omstillingsomkostning ved at skulle opdatere standardvilkårene i deres fakturaer. Omkostningen herved vil variere efter virksomhedstype. Der er stadig usikkerhed om, hvor stor en andel af virksomhederne der vil blive omfattet i Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Formålet med forslaget er at bekæmpe forsinket betaling i handelstransaktioner med henblik på at sikre et velfungerende indre marked og derved fremme virksomhedernes, herunder navnlig de små og mellemstore virksomheders, konkurrenceevne.

Andre konsekvenser

På nuværende tidspunkt er det ikke forventningen, at forslaget vil have andre konsekvenser.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i specialudvalgene for henholdsvis Politimæssigt og Retligt Samarbejde og Udvalget for Konkurrence, Vækst og Forbrugerspørgsmål i perioden 18. september til 2. oktober 2023. Det bemærkes, at specialudvalget for Politimæssigt og Retligt samarbejde fik forlænget fristen for afgivelse af høringssvar til den 4. oktober 2023. Der er modtaget høringssvar fra KL, Dansk Industri, Landbrug og Fødevarer F.m.b.A., Dansk Erhverv, Danmarks Apotekerforening, Finans Danmark, Mærkevareleverandørerne (mldk.), SMVdanmark og Danske Rederier.

Betalingsfrister (artikel 3)

Dansk Industri støtter ikke forslaget om at indføre en betalingsfrist på 30 dage i transaktioner mellem virksomheder og mener, at det er afgørende, at forslaget bliver blødt op, så kontraktfriheden mellem virksomheder fastholdes i videst muligt omfang.

Landbrug og Fødevarer F.m.b.A. mener, at en maksimal betalingsfrist på 30 dage er for restriktiv og påpeger, at landmænd og små og mellemstore fødevarereproducenter nogle gange kan have begrænset adgang til finansiering, og at det derfor er afgørende, at der tages højde for dette. Det påpeges endvidere, at der ofte er behov for længere betalingsfrister på grund af produktionscyklussen og godkendelsesprocedurer.

Dansk Erhverv er bekymret over forslaget om at indføre en maksimal betalingsfrist på 30 dage og anser det for en alvorlig indgriben i europæiske virksomheders mulighed for frit at aftale de vilkår, der passer bedst til deres sektor, forretningsmodel og behov.

Finans og Leasing er grundlæggende imod forslaget om at indføre en maksimal betalingsfrist på 30 dage og mener, at tilgangen med frivilligt kodeks for betalingsfrister er at foretrække frem for en begrænsning af aftalefriheden.

Danmarks Apotekerforening gør opmærksom på, at en ufravigelig betalingsfrist på 30 dage vil være særdeles indgribende i de samhandelsbetingelser, som eksisterer mellem de mange danske apoteker og de to store lægemiddelgrossister på det danske lægemiddelmarked, og at derfor skal arbejdes for, at der fortsat sikres mulighed for en længere betalingsfrist end 30 dage. Alternativt opfordres der til, at der fra dansk side arbejdes for en indfasningsperiode på ikke under fem år med henblik på at sikre, at forslaget ikke får uønskede negative konsekvenser for borgernes adgang til apoteker. Hvis forslaget vedtages i sin nuværende form, vil det ifølge Dansk Apotekerforening medføre væsentlige omkostninger for mange apoteker og konkurser kan ikke udelukkes.

Mærkevareleverandørerne (mldk.) foretrækker frivillige aftaler og branchekodeks, men er åbne for, at man i forordningen, om nødvendigt, kan arbejde med en mere differentieret model for maksimale betalingsbetingelser afhængig af sektorer eller typer af produkter.

SMVDanmark vurderer, at forslaget om en lovbestemt maksimal betalingsfrist på 30 dage er i SMV'ernes interesse og derved også dansk erhvervslivs interesse.

Danske Rederier bemærker, at betalingsfrister er et væsentligt kommercielt forhandlingsparameter, hvilket ikke bør reguleres, ligesom der kan være langtidskontrakter, hvor en længere betalingsfrist end 30 dage er nødvendigt. Det foreslås derfor, at der i forslaget indsættes en mulighed for parterne til selv at aftale en anden frist.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Størstedelen af medlemsstaterne har udtrykt skepsis over for den begrænsning af virksomhedernes aftalefrihed, der ligger i at indføre en ufravigelig maksimal betalingsfrist på 30 dage. Drøftelsepunktet på rådsmødet (konkurrenceevne) den 7. marts 2024 om at ændre forslagets karakter fra en forordning til et direktiv, bør ses i lyset heraf.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens foreløbige generelle holdning er, at der ses positivt på Kommissionens mål om at fremme en kultur for rettidig betaling i handelstransaktioner. Regeringen finder det i den forbindelse vigtigt, at de i forslaget fremsatte initiativer er proportionale i forhold til de udfordringer, der er i forhold til det gældende regelsæt, og dermed ikke går videre, end hvad der er nødvendigt.

For så vidt angår forslagets bestemmelser om at fastsætte et loft over betalingsfristerne er det regeringens holdning, at kortere betalingsfrister bør fremmes via frivillige brancheaftaler eller standardkontrakter frem for bindende maksimale betalingsfrister. Regeringen vil i den forbindelse arbejde for, at der skal være en balance mellem respekten for aftalefrihed og målet om at fremme hurtigere betaling.

Regeringens endelige stillingtagen afventer en nærmere vurdering af de statsfinansielle, samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev den 20. marts 2023 orienteret om det danske høringssvar til Kommissionens offentlige høring i forbindelse med revisionen af direktivet om forsinket betaling (Late Payments), jf. EEU 2022-23 (2. samling) Alm. del – bilag 322.

Folketingets Europaudvalg blev endvidere den 1. december 2023 tidligt orientering om forordningsforslaget i forbindelse med justitsministerens forelæggelsen af dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2023.